

สาระสำคัญของพิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลงว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมความตกลงต่างๆ ระหว่างประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และญี่ปุ่น (First Protocol to Amend the Agreement on Comprehensive Economic Partnership among Member States of the Association of Southeast Asian Nations and Japan)

ข้อเท็จจริง

๑. การเจรจาความตกลงว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมความตกลงต่างๆ ระหว่างประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และญี่ปุ่น หรือเรียกสั้นๆ ว่า “ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น (ASEAN-Japan Comprehensive Economic Partnership Agreement: AJCEP)” เริ่มอย่างเป็นทางการเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๔๘ โดยอาเซียนและญี่ปุ่นบรรลุผลการจัดทำความตกลง AJCEP ซึ่งครอบคลุมการเปิดตลาดการค้าสินค้าเป็นหลัก และได้ลงนามเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๑ โดยความตกลง AJCEP มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ (สำหรับบรูไน สปป.ลาว เมียนมา สิงคโปร์ เวียดนาม และญี่ปุ่น) ส่วนไทยเริ่มใช้บังคับความตกลงฯ ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๒

๒. ต่อมา ในปี ๒๕๕๔ อาเซียนและญี่ปุ่นเริ่มเจรจาจัดทำพิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลงว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมความตกลงต่างๆ ระหว่างประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และญี่ปุ่น (First Protocol to Amend the Agreement on Comprehensive Economic Partnership among Member States of the Association of Southeast Asian Nations and Japan) หรือ “พิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลง AJCEP” และสรุปผลการเจรจาได้เมื่อปี ๒๕๖๑ โดยพิธีสารฉบับนี้เป็นการขยายความตกลง AJCEP ฉบับปัจจุบัน ที่บังคับใช้ตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ ซึ่งครอบคลุมเรื่องการเปิดตลาดการค้าสินค้าเป็นหลัก ให้ครอบคลุมไปถึงเรื่องการค้าบริการ การเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา และการลงทุน

๓. ล่าสุด พิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลง AJCEP จะเริ่มมีผลใช้บังคับในวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ กับ ญี่ปุ่นและประเทศสมาชิกอาเซียนที่ให้สัตยาบันแล้ว ๕ ประเทศ ได้แก่ สปป.ลาว เมียนมา สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม

สาระสำคัญของพิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลง AJCEP

พิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลง AJCEP มีสาระสำคัญหลัก คือ การค้าบริการ การเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา และการลงทุน สรุปได้ดังนี้

๑) การค้าบริการ

ข้อผูกพันของไทย คือ การอนุญาตให้ผู้ให้บริการของอาเซียนและญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนในไทย โดยสามารถถือหุ้นในกิจการได้ร้อยละ ๔๙ ใน ๙๒ สาขาย่อย อาทิ สาขาบริการธุรกิจ (บริการด้านกฎหมาย บริการด้านบัญชี ฯลฯ) บริการธุรกิจอื่นๆ บริการด้านโทรคมนาคม บริการด้านการเงินและการธนาคาร บริการด้านไอที บริการด้านนันทนาการ เป็นต้น และร้อยละ ๗๐ ใน ๒๓ สาขาย่อย เช่น สาขาบริการธุรกิจ (พยากรณ์อากาศและอุตุนิยมวิทยา) บริการคอมพิวเตอร์ บริการด้านการวิจัยและพัฒนา บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ บริการธุรกิจอื่นๆ (บริการให้คำปรึกษาทางวิทยาศาสตร์โดยนักวิทยาศาสตร์และนักสถิติ และบริการล่ามและแปลเอกสาร) บริการด้านโทรคมนาคม (เฉพาะบริการโทรเลข บริการเทเลกซ์ บริการโทรสาร บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ บริการก่อสร้างและวิศวกรรมที่เกี่ยวข้อง) เป็นต้น ทั้งนี้ ในภาพรวมการเปิดตลาดภาคบริการของไทยภายใต้ความตกลง AJCEP ไม่เกินกว่าที่ไทยผูกพันภายใต้ข้อผูกพันเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ ๘ ภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยบริการอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS) ซึ่งปัจจุบัน ไทยบังคับใช้ข้อผูกพันเปิดตลาดบริการภายใต้กรอบ AFAS ชุดที่ ๙ แล้ว

ข้อผูกพันของญี่ปุ่น คือ ญี่ปุ่นได้ผูกพันให้บริษัทของอาเซียน รวมถึงไทย สามารถเข้าไปตั้งกิจการเพื่อให้บริการ โดยสามารถถือหุ้นได้ร้อยละ ๑๐๐ เว้นแต่จะมีการกำหนดเงื่อนไขในบางสาขา โดยญี่ปุ่นผูกพันสาขาบริการต่างๆ อาทิ บริการโฆษณา บริการร้านอาหาร บริการจัดการประชุม บริการจัดทัวร์และนำเที่ยว บริการสปา บริการ

อสังหาริมทรัพย์ บริการโรงแรม บริการจัดเลี้ยง บริการออกแบบพิเศษ บริการจัดงานแสดงสินค้าและนิทรรศการ บริการวิศวกรรมโยธา บริการสัตวแพทย์ เป็นต้น

๒) การเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา

ข้อผูกพันของไทย คือ ไทยผูกพันเปิดตลาดการให้บริการโดยบุคคลธรรมดา โดยอนุญาตให้นักธุรกิจญี่ปุ่นและอาเซียนสามารถเข้าประเทศไทยได้ ๒ ประเภท คือ ๑) นักธุรกิจที่พำนักระยะสั้น (Short-Term Business Visitor) โดยอนุญาตให้เข้ามาพำนักในไทยได้ไม่เกิน ๙๐ วัน และ ๒) ผู้โอนย้ายภายในกิจการ (Intra-Corporate Transferee) ในระดับผู้จัดการ ผู้บริหาร และผู้เชี่ยวชาญ โดยอนุญาตให้เข้ามาพำนักในไทยครั้งแรกไม่เกิน ๑ ปี และอาจขยายเวลาได้ไม่เกิน ๓ ครั้ง ครั้งละ ๑ ปี ใน ๖๙ สาขาย่อย อาทิ บริการให้เช่าและเช่าซื้อโดยไม่มีผู้ดำเนินการ บริการโฆษณา บริการการวิจัยตลาดและการสำรวจความเห็นสาธารณชน บริการให้คำปรึกษาด้าน การจัดการ บริการด้านสิ่งแวดล้อม บริการซ่อมบำรุงอุปกรณ์การขนส่งทางถนน (อู่ซ่อมรถ) เป็นต้น

ข้อผูกพันของญี่ปุ่น คือ ญี่ปุ่นอนุญาตให้มีการเคลื่อนย้ายของบุคคลธรรมดา ครอบคลุมการอนุญาตการเข้าเมืองและพำนักอยู่ในประเทศเป็นการชั่วคราวแก่บุคคล ๖ ประเภท ได้แก่ ๑) นักธุรกิจที่พำนักระยะสั้น ๒) ผู้โอนย้ายภายในกิจการ ๓) บุคคลธรรมดาที่ปฏิบัติงานและมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและองค์ความรู้ระดับสูงซึ่งเชื่อมโยงกับหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนของญี่ปุ่น ๔) นักลงทุนของอาเซียน ๕) บุคคลธรรมดาที่ให้บริการด้านวิชาชีพของอาเซียน และ ๖) คู่สมรสและทายาท โดยอนุญาตให้เข้ามาบริการในสาขาต่างๆ ที่ญี่ปุ่นผูกพัน ทั้งหมด ๑๔๕ สาขาย่อย ยกเว้น บริการสาขาย่อยภายใต้บริการด้านสุขภาพและสังคม บริการอนุญาตตุลาการ บริการรักษาความปลอดภัย บริการที่เกี่ยวข้องกับการขุดเจาะน้ำมันและเหมืองแร่ บริการวิทยุและโทรทัศน์ เป็นต้น

๓) การลงทุน

สาระสำคัญแบ่งออกเป็น ๒ เรื่องหลัก คือ ๑) การคุ้มครองการลงทุนให้แก่นักลงทุนของภาคีหลังจากที่ได้เข้ามาจัดตั้งธุรกิจแล้วในอีกภาคีหนึ่ง รวมถึงการปฏิบัติต่อการลงทุนด้วยความเป็นธรรมและเท่าเทียมกันและการให้ความคุ้มครองและความมั่นคงอย่างครบถ้วน การคุ้มครองเรื่องการเวนคืนและการชดเชย และการโอนเงินที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนเข้าและออกจากประเทศที่เป็นผู้รับการลงทุน เป็นต้น และ ๒) การส่งเสริมและการอำนวยความสะดวกการลงทุน อาทิ การสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุน การทำให้กระบวนการสำหรับการยื่นขอและการอนุมัติการลงทุนง่ายขึ้น การส่งเสริมการเผยแพร่ข้อมูลด้านการลงทุน และการจัดตั้งศูนย์การลงทุนแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียวในแต่ละภาคี เป็นต้น โดยยังไม่มี การเปิดเสรีด้านการลงทุนระหว่างกัน ทั้งนี้ อาเซียนและญี่ปุ่นกำหนดให้มีการหารือเพื่อจัดทำตารางข้อสงวนในการเปิดเสรีด้านการลงทุนทันที ภายหลังจากพิธีสารฯ มีผลใช้บังคับและกำหนดให้หารือเสร็จสิ้นภายใน ๒ ปี

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
กระทรวงพาณิชย์
กรกฎาคม ๒๕๖๓

สรุปสาระสำคัญพิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลงว่าด้วยความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมความตกลงต่างๆ ระหว่างประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และญี่ปุ่น (First Protocol to Amend the Agreement on Comprehensive Economic Partnership among Member States of the Association of Southeast Asian Nations and Japan)

พิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขว่าด้วยความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมความตกลงต่างๆ ระหว่างประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และญี่ปุ่น หรือ เรียกสั้นๆ ว่า พิธีสารฉบับที่หนึ่งเพื่อแก้ไขความตกลง AJCEP มีสาระสำคัญหลัก ๓ เรื่อง คือ การค้าบริการ การเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา และการลงทุน สรุปได้ดังนี้

๑. การค้าบริการ

ข้อผูกพันของไทย	ข้อผูกพันของญี่ปุ่น
<p>ไทยอนุญาตให้ผู้ให้บริการของอาเซียนและญี่ปุ่นเข้ามาถือหุ้นในกิจการในไทย</p> <p>ร้อยละ ๔๙ ใน ๙๒ สาขาย่อย อาทิ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สาขาบริการธุรกิจ (บริการด้านกฎหมาย บริการด้านบัญชี) - บริการธุรกิจอื่นๆ - บริการด้านโทรคมนาคม - บริการด้านการเงินและการธนาคาร - บริการด้านโสตทัศน - บริการด้านนันทนาการ <p>ร้อยละ ๗๐ ใน ๒๓ สาขาย่อย อาทิ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สาขาบริการธุรกิจ (พยากรณ์อากาศและอุตุนิยมวิทยา) - บริการคอมพิวเตอร์ - บริการด้านการวิจัยและพัฒนา - บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ 	<p>ญี่ปุ่นอนุญาตให้บริษัทของอาเซียน รวมถึงไทย ถือหุ้นในกิจการได้ร้อยละ ๑๐๐ ยกเว้นสาขาบริการที่มีการกำหนดเงื่อนไขในบางสาขา อาทิ</p> <ul style="list-style-type: none"> - บริการโฆษณา - บริการร้านอาหาร - บริการจัดการประชุม - บริการจัดทัวร์และนำเที่ยว - บริการสปา - บริการอสังหาริมทรัพย์ - บริการโรงแรม - บริการจัดเลี้ยง - บริการออกแบบพิเศษ - บริการจัดงานแสดงสินค้าและนิทรรศการ บริการวิศวกรรมโยธา

๒. การเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา

ข้อผูกพันของไทย	ข้อผูกพันของญี่ปุ่น
<p>อนุญาตให้นักธุรกิจญี่ปุ่นและอาเซียนสามารถเข้าประเทศไทยได้ ๒ ประเภท คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. นักธุรกิจที่พำนักระยะสั้น (Short-Term Business Visitor) โดยอนุญาตให้เข้ามาพำนักในไทยได้ไม่เกิน ๙๐ วัน ๒. ผู้โอนย้ายภายในองค์กร (Intra-Corporate Transferee) ในระดับผู้จัดการ ผู้บริหาร และผู้เชี่ยวชาญ โดยอนุญาตให้เข้ามาพำนักในไทยไม่เกิน ๑ ปี และขยายได้ไม่เกิน ๓ ครั้ง ใน ๖๙ สาขาย่อย อาทิ บริการให้เช่าและเช่าซื้อโดยไม่มีผู้ดำเนินการ บริการโฆษณา บริการการวิจัยตลาดและการสำรวจความเห็นสาธารณชน เป็นต้น 	<p>อนุญาตให้มีการเคลื่อนย้ายของบุคคลธรรมดา ครอบคลุมการอนุญาตการเข้าเมืองและพำนักอยู่ในประเทศญี่ปุ่นเป็นการชั่วคราวสำหรับบุคคล ๖ ประเภท ทั้งหมด ๑๔๕ สาขาย่อย ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. นักธุรกิจที่พำนักระยะสั้น อนุญาตให้เข้ามาพำนักได้ไม่เกิน ๙๐ วัน ๒. ผู้โอนย้ายภายในองค์กร อนุญาตให้พำนักได้ถึง ๕ ปี ๓. บุคคลธรรมดาที่ปฏิบัติงานและมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและองค์ความรู้ระดับสูงซึ่งเชื่อมโยงกับหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนของญี่ปุ่น อนุญาตให้พำนักได้ถึง ๕ ปี ๔. นักลงทุนของอาเซียน อนุญาตให้พำนักได้ถึง ๕ ปี ๕. บุคคลธรรมดาที่ให้บริการด้านวิชาชีพของอาเซียน อนุญาตให้พำนักได้ถึง ๕ ปี ๖. คู่สมรสและทายาท อนุญาตให้พำนักได้ถึง ๕ ปี ตามบุคคลข้อ ๒-๕ ยกเว้น บางสาขาที่ยังไม่ผูกพันหรือมีเงื่อนไขอื่น อาทิ บริการสาขาย่อยภายใต้บริการด้านสุขภาพและสังคม บริการอนุญาโตตุลาการ

๓. การลงทุน

สาระสำคัญแบ่งออกเป็น ๒ เรื่องหลัก คือ ๑) การคุ้มครองการลงทุนให้แก่นักลงทุนของภาคีหลังจากที่เข้ามาจัดตั้งธุรกิจแล้วในอีกภาคีหนึ่ง การปฏิบัติต่อการลงทุนด้วยความเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน การคุ้มครองเรื่องการเวนคืนและการชดเชย และการโอนเงินที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนจากประเทศที่เป็นผู้รับการลงทุน เป็นต้น และ ๒) การส่งเสริมและการอำนวยความสะดวกการลงทุน อาทิ การสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุน กระบวนการยื่นขอและการอนุมัติการลงทุนง่ายขึ้น เป็นต้น ทั้งนี้ ปัจจุบันยังไม่มี การเปิดเสรีด้านการลงทุนระหว่างกัน เนื่องจากอาเซียนและญี่ปุ่นกำหนดให้มีการหารือจัดทำตารางข้อสงวนเปิดเสรีด้านการลงทุนภายหลังจากพิธีสารฯ มีผลใช้บังคับและกำหนดให้หารือเสร็จสิ้นภายใน ๒ ปี